

BİR AHISKALININ SEYAHAT NOTLARI

■ Nilüfer DEVRİŞOVA

Sürgün hatıralarıyla ilgili yazılarımızda, yaşlı nelerimizin ve dedelerimizin hayat hikâyelerini kaleme alıyoruz. Onların anlattıklarından, sürgünde yaşadıkları acıları, gördükleri insanlık dışı muameleleri ve 65 yıl boyunca gurbetlerde verdikleri hayat mücadelesini öğreniyoruz.

Bu yazımızda Ahıska'da doğmamış ama vatani bildiği Ahıska'yı iki defa ziyaret etmiş, belki sürgünü yaşamamış ama gurbetlerde yaşayan Ahıskalı kardeşlerine her konuda yardımını esirgememiş ve “**Ahıskalının Babası**” adına lâyık görülen Şirin amcamızdan ve kendisinin ABD hariç Ahıska Türklerinin yaşadığı bütün ülkelere yaptığı seyahatinden bahsedebiliriz.

Şirin Kadimov, 1951'de Özbekistan'ın Naman-gan vilâyetinde doğdu. Ailesi, 1944 sürgününde **Mugaret** köyünden Özbekistan'a sürülmüş. Her Ahıskalı gibi o da bin bir zorluk çekmiş. Özbekistan'da doğmuş, orada büyümüş ve hâlâ orada yaşamaktadır. O, her Ahıskalıya yardım etmeyi kendine borç bilmiş.

Şirin amca, Ahıska Türklerinin her türlü derdine deva olma gayretinde. Sosyal, siyasî ve kültürel yönden karşılaştıkları bütün problemlerde yardım etmektedir. Ahıskalıların en çok karşılaştıkları milliyet tarifi, vatandaşlık edinme gibi problemleri, gerekli makamlarla görüşüp çözmüş bir büyüğümüz. Yaz kış, büyük

küçük demeden her türlü problemlere koşturmakta ve her meseleyi çözmektedir. Aktif çalışmalarından ve gösterdiği bütün yardımlardan dolayı Şirin amcaya Ahıskalılar tarafından **Ahıskalıların Babası** diyorlar.

Şirin amcamızın, 2009 yılında Ahıska Türklerinin yaşadığı altı ülkeye yaptığı beş aylık seyahatinden bahsetmek istiyoruz. Şirin amca bu seyahatinde Fergana olaylarından beri yirmi yıldır görmediği akrabalarını görmüş ve otuz yıldan beri göremediği teyzesi Züleyha'yı Ahıska'da bulmuş. Beş aylık seyahatinin her gününü, yıllardır görmediği akrabalarıyla geçirerek hasret gidermiş. İşte Şirin amcamızın maceralarla dolu seyahatinden bazı kesitler:

“Hayatımın çoğu zamanını Ahıskalılara yardım ederek geçirdim. Halkımın karşılaştığı problemlerde yardım etmek ve çekilen zorlukları biraz olsun azalt-

bilmek için hep çabaladım. Sadece Özbekistan'daki Ahıskalıların değil bütün dünyada yaşayan Ahıskalı hemşehrilerimin yaşadıklarını yakından izledim ve gidip oralardaki hemşehrilerimi ziyaret etmek istedim. Yıllardır hedeflediğim ve hayalini kurduğum o ziyareti çok şükür geçen sene yaptım. Ahıskalıların yaşadıkları ülkelere yaptığım beş aylık yolculuğum, hayatımı bugüne kadarki en anlamlı ve en verimli günleridir diyebilirim. Yıllardır görmediğim akrabalarımı görmek, vatanım Ahıska'yı ziyaret etmek, beni vatan davasına daha çok bağladı. İçimdeki hep bir arada yaşama isteği daha da büyüdü. Bu seyahatimde Özbekistan'dan Kazakistan'a, oradan Rusya'ya, Kırım'a, Türkiye'ye, Gürcistan'a ve Azerbaycan'a gittim.

Yolculuğuma önce Sırderya'da ve Semerkant'taki İntelli akrabalarımı ziyaret ederek başladım. Buralarda yaşayan Ahıskalılar birbirlerine çok yakınlar, birbirlerine destek çıkıyor ve yardım ediyorlar. Kız alıp vermeler, akrabalık kurmalar çok oluyor. Buna çok yakından şahit oldum. Amcam Melik, kızını Kazakistan'dan bir hemşehrimizle evlendirdi. Hep beraber Çimkent'e düşüne gittik. Düşün, davul zurnayla, kendi âdetlerimizle çok güzel geçti.

Çimkent'teki düşünden sonra, ertesi günü gelinimizin yaptığı hinkalı yedikten sonra yine yola koyuldum. Bir sonraki durağım Rusya'ydı. Rusya'da il durağım Nalçik'ti. Buradaki akrabalarımı ziyaret ettim. Bütün tanıdıklarımı tek tek gördüm ve yılların hasretini giderdim. Onlar 1989'a kadar Fergana'da yaşıyorlardı. Fergana olayları patlak verdikten sonra Rusya'nın dört bir yanına savruldu...

Rusya'daki seyahatime de düşünle başladım. Ahıska'nın Muxe köyünden olan akrabalarımızın düşüne gittim. Nereye gittimse düşünlerin kendi örf ve âdetlerimizle yapıldığını görüyordum. Bu da beni tarif edilmez derecede sevindiriyordu.

Yıllardır vatanımızdan ayrı yaşamamıza rağmen dilimizi, dinimizi, kültürümüzü, örf ve âdetlerimizi unutmadan, değiştirmeden bugüne kadar saklayıp getirmişiz. Bizim için en önemli olan şeyler de bunlar

Bugün hâlâ gurbetlerde olsak da dilimiz, dinimiz ve değişmeyen kültürümüz, bizi vatana götürcektir.

Şirin dede ve eşi Yıldız nine

Beni sevindiren bir başka bir şey de bizim milletin birbirine çok yakın olması, düğünlerde bayramlarda bir araya gelmesidir. Bu birliğimiz ve beraberliğimiz olduktan sonra inanıyorum ki önümüzdeki bütün zorlukları aşacağız ve yıllar önceki gibi vatanımızda bir arada yaşayacağız. Bugün belki halkımız vatana dönmek istemeyebilir, ama bir gün herkesin vatana gitmek isteyeceğinden eminim. Bu isteksizliğin sebebi, halkın hafızasında yer eden bazı korkulardır. Bizim milletimiz az çekmedi. Kaç kere sürgüne gönderildi, neler neler yaşadı. Tam durum düzelmişken yine her şeyden vazgeçmek insana zor geliyor. İnsanlar gidecekleri yerde nelerle karşılaşacağını bilmiyor. Bunun için vakit gerekiyor.

İnsanlar düşünmeli, olacakların hesabını yapmalıdır. Herkes, vatansız hiçbir yerde yaşanılmayacağını anlayacak...

Rusya'daki seyahatime çeşitli şehirlerde devam ettim. Günler çok çabuk geçiyordu. Akrabalara doyum oluyordu ama maalesef yine ayrılmak gerekiyordu. Gezim sırasında on bir ayın sultanı Ramazan başladı. Orucu hep beraber tutuyorduk. Ramazan ve bayram, yıllardır hiç görmediğim akrabalarımın yanında geçti. Bayram namazını hep beraber kıldık, sofralar kurup herkes birbiriyle bayramlaştı. İnşallah bu huzur ve düzenimiz hiç bozulmaz.

Allah bayram ve cuma namazlarını, vatanımızın camilerinde kılmayı nasip etsin.

Bir dahaki seferimi hayatımda ilk defa gittiğim Kırım'a yaptım. Kırım topraklarına geldiğimde sınırda akrabalarım beni bekliyorlardı. Onlarla da yirmi yıldan beri görüşmemiştik. Ahıskalıların çoğu Kırım'ın Sovetsk bölgesinde yaşıyorlar. Buradaki ziyaretimde birden aklıma yıllar önce Kırımlıların da bizim gibi sürgün edildikleri fakat sonunda vatanlarına geri döndükleri geldi. Kırımlılarla aşağı yukarı aynı kaderi paylaşıyorduk. Bizim tek farkımız, hâlâ yurdumuza geri dönmememiz.

Maalesef Rusya'da ve Kırım'da dost akrabamın yanında geçen unutulmaz günlerim, bir anda sona erdi.

9 Kasım'da Türkiye seyahatine çıktım. Türkiye'de havalimanına indiğim zaman beni başka bir sürpriz bekliyordu. Havaalanında ABD'den gelmekte olan akrabam Mugarelli İlimdar Beye rastladım. O anki mutluluğumu anlatamam. Dağ dağa kavuşmaz ama insan insana kavuşur sözü doğruymuş. Yıllardır görmediğim, özlemine çektiğim akrabamla böyle bir anda karşılaşmak beni çok sevindirdi.

Türkiye'de ilk durağım Bursa oldu. Bursa'da iki oğlum var. Önce onların yanına gittim; torunlarımla hasret giderdim. Buradaki akrabaları da tek tek ziyaret ettim. Yine düğünlere gittim. Kısacası Ahıskalı

hemşehrilerimin yanında yine unutulmaz günler geçirdim. Yıllar süren hasretimi giderdim. Buradaki görüşmelerim de bittikten sonra Ahıska'nın yolunu tuttum.

4 Aralık'ta Batum'a hareket ettim. Gürcistan sınırına geldiğimde teyzemin oğlu Acaralı Tamaz beni bekliyordu. Çok sükür sınırdan zorlanmadan geçtim. Gürcistana girdiğim zaman gördüklerime çok sevindim, çünkü yollar, camiler yeni evler yapılmıştı. Daha önce 2003'te gittiğim zaman oraların durumu iyi değildi. Hayat şartları kötüydü. Aradan geçen bu süre zarfında böyle değişiklikler orada yaşayan Türkler açısından çok sevindiricidir.

Hayat şartlarının düzelmesinden dolayı Gürcistan'da Türklerin sayısı günden güne artmaktadır. Bugün Samtredi'de 30 aile, Maharadze'de 15 aile, Gori'de 20 aile, Ahıska'da 30 aile ve Abastuban'da da 18 aile yaşamaktadır. Türklerin gelmesiyle eskiye göre bölgede çok gelişme olmuş. Artık camiler kurulmuş, Türkler yeni evler yapmış, bölgeye doğal gaz gelmiş. Buna benzer iyi şeyler görmek mümkün... Bu demektir ki artık vatanımız bizi bekliyor. Orada yaşayanlarla tek tek görüştüm; hepsi hayatlarından çok memnun. **“Yeter ki vatan topraklarında olalım; aç kalsak da razıyız.”** diyorlar. Bütün Ahıskalıların en kısa zamanda vatan topraklarında toplanmalarını çok istediklerini söylediler. *“Korkmasınlar gelsinler, buralardan korkacaklarına yaşadıkları yerlerden korksunlar. Yıllar önce yaşanan olaylar şimdi yaşanmaz mı? Buralara gelmek, yaşamak isteyen herkese kapımız açıktır. Korkmasınlar, buralarda artık gelenlere hep yardım edecek Türk kardeşleri var.”* diyorlar.

Yıllardır vatan vatan dediğimiz yerleri de, insanlarını da gördüm. Gerçekten o topraklara ayak basmak çok güzel bir duygu. Bütün Ahıskalı hemşehrilerime gidip vatan topraklarını ziyaret etmelerini tavsiye ederim. Unutmayalım ki Ahıska bütün güzelliğiyle bizleri bekliyor.

Seyahatimin en son durağı Azerbaycan oldu. Oradaki akrabalarımı da Fergana olaylarından sonra hiç görmemişim. Bakü'de yaşayan akrabalarımın durumları çok iyiydi. Bakü dışında birçok köy ve kasabalardaki akrabalarımı ziyaret ettikten sonra seyahatimi bitirip Özbekistan'a döndüm.

Vatan yolundaki seyahatim çok güzel ve verimli geçti. Hayatımda ilk defa bu kadar çok ülkeyi ve Ahıskalı hemşehrime görmek nasip oldu. Bu gezimde hiç unutamayacağım hatıralarım var. Eğer imkânım olursa önümüzdeki yıllarda yine vatan toprağını, Ahıska'yı ziyaret etmek isterim. Bütün Ahıskalılara da ilk önce gidip Ahıska'yı gezip görmelerini, sonra karar vermelerini tavsiye ediyorum. Görmeden, bilmeden Ahıska'ya gitmek istememek, bence yanlıştır. 🌟